

VENDIM
Nr. 84, datë 26.12.2017

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:
Bashkim Dedja kryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“

me sekretare Belma Lleshi, në datën 10.10.2017 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 49 Akti, që u përket:

KËRKUESI: Ylli Çelhaka

SUBJEKTE I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimeve nr. 1, datë 9.4.2013, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë; nr. 1148 (107), datë 6.3.2014, të Gjykatës së Apelit Durrës; nr. 00-2015-2924, datë 26.11.2015, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27 e vijuese, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Besnik Imeraj, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Me vendimin nr. 19 datë 24.3.2000, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kavajë ka vendosur të deklarojë fajtor kërkuarin Ylli Çelhaka për kryerjen e veprave penale “Vrasje me paramendim”, parashikuar nga neni 78/1 i Kodit Penal (KP), dhe “Prodhimi dhe mbajtja pa leje e armëve luftarake dhe municionit”, parashikuar nga neni 278/2 i KP-së. Përfundimisht, kjo gjykatë e ka dënuar kërkuarin me 20 (njëzet) vjet burgim.

2. Me vendimin nr. 141, datë 29.6.2000, Gjykata e Apelit Durrës ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të mësipërm të gjykatës së shkallës së parë.

3. Me vendimin nr. 471, datë 12.12.2000, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e rekurseve të paraqitura si të pabazuara në ligj.

4. Bazuar në nenin 450/c të Kodit të Procedurës Penale (KPP), kërkuari Ylli Çelhaka ka paraqitur kërkesë për rishikim në Gjykatën e Lartë. Kjo e fundit, me vendimin nr. 00-2010-1084 (558), datë 2.6.2010, ka vendosur: “Prishjen e vendimeve nr. 471, datë 12.12.2000 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, nr. 141 datë 29.6.2000 të Gjykatës së Apelit Durrës, nr. 19 datë 24.3.2000 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë dhe kthimin e çështjes për rigjykim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Kavajë, me një tjetër trup gjykues.”.

5. Me vendimin nr. 1 datë 9.4.2013, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kavajë ka vendosur: “Deklarimin fajtor të të pandehurit Ylli Çelhaka për kryerjen e veprës penale “Vrasje me paramendim”, parashikuar nga neni 78/1 i KP-së dhe dënimin e tij me 20 vjet burgim. Deklarimin fajtor të të

pandehurit Ylli Çelhaka për kryerjen e veprës penale “Prodhimi dhe mbajtja pa leje e armëve dhe municionit”, parashikuar nga neni 278/2 i KP-së dhe dënimin e tij me 2 vjet burgim. Në zbatim të nenit 55 të KP-së gjykata e dënon të pandehurin Ylli Çelhaka me 20 vjet burgim.”.

6. Me vendimin nr. 1148 (107), datë 6.3.2014, Gjykata e Apelit Durrës ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 1, datë 9.4.2013 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë.

7. Me vendimin nr. 00-2015-2924, datë 26.11.2015, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi, me arsyetimin se ai nuk përmban shkaqe nga ato që parashikon neni 432 i KPP-së.

8. Në datën 4.4.2017, prokuroria pranë gjykatës së shkallës së parë ka mbajtur procesverbalin e ekstradimit për kërkuesin Ylli Çelhaka për zbatimin e urdhrit të ekzekutimit nr. 50, datë 17.3.2014, të nxjerrë për efekt të ekzekutimit të vendimit penal nr. 1, datë 9.4.2013 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë.

II

9. **Kërkuesi Ylli Çelhaka** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) për shfuqizimin e vendimeve objekt kërkese, duke parashtruar në mënyrë të përmbledhur këto pretendime për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor:

9.1 Është cenuar parimi i kontradiktoritetit, pasi gjatë gjykimit nuk janë pranuar kërkesat për marrjen e provave dhe vlerësimin e tyre, të cilat paraqisnin rëndësi për çështjen dhe vërtetimin e pafajësisë së kërkuesit. Vendimet gjyqësore mbështeten vetëm mbi dëshmitarët e akuzës dhe gjykatat, gjatë rigjykimit, nuk kanë pranuar thirrjen e dëshmitarëve të mbrojtjes.

9.2 Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kavajë nuk ka bërë një hetim të gjithanshëm për t'i dhënë mundësi mbrojtjes për të provuar vërtetësinë e fakteve që pasqyrojnë fleta e regjistrit e qendrës spitalore në Capua Caserta, Itali.

9.3 Gjatë rigjykimit të çështjes, pas kthimit të saj nga Gjykata e Lartë, procesi penal në Gjykatën e Apelit është zhvilluar në mungesë të kërkuesit. Ai është përfaqësuar në gjykim nga avokati J.K., për të cilin ishte revokuar përfaqësimi me deklaratën noteriale të datës 2.7.2013. Në këto kushte kërkuesit nuk i është garantuar e drejta për t'u përfaqësuar nga një mbrojtës i zgjedhur prej tij.

9.4 Vendimi i Kolegjit Penal për mospranimin e rekursit i ka cenuar kërkuesit të drejtën e aksesit në gjykatë. Kolegji Penal ishte i detyruar ta shqyrtonte çështjen në seancë gjyqësore, të shtjellonte dhe t'u jepte përgjigje shkaqeve të rekursit, duke marrë parasysh që në to jo vetëm pasqyrohen qëndrime të kundërta të gjykatave më të ulëta, por janë ngritur edhe pretendime për shkelje të natyrës procedurale dhe kushtetuese.

9.5 Vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë nuk plotëson standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor. Moskalimi i rekursit për shqyrtim në seancë gjyqësore dhe mosdhënia përgjigje ndaj pretendimeve të ngritura në të cenojnë të drejtën për një proces të rregullt ligjor.

10. *Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme*, në prapësimet me shkrim ka argumentuar si vijon:

10.1 Pretendimi për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit në gjykim nuk qëndron, pasi gjykatat i kanë dhënë mundësi kërkuesit të paraqesë pretendimet e tij, si edhe prova të reja, të cilat pasi janë administruar dhe i janë nënshtruar ekspertimit, janë vlerësuar për marrjen e vendimit. Për kërkesat e tjera të pabazuara gjykatat janë shprehur në vendim për mospranimin e tyre. Kërkesat për marrje provash jo domosdoshmërisht duhet të pranohen nga gjykatat e zakonshme dhe vlerësimi i tyre është kompetencë e këtyre gjykatave. Argumentet mbi të cilat kërkuesi mbështet pretendimin për cenimin e këtij parimi kanë të bëjnë me çmuarjen dhe vlerësimin e provave nga ana e gjykatave.

10.2 I pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë. Kërkuesi e ka ushtruar të drejtën kushtetuese të ankimit dhe Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, pasi ka marrë në

shqyrtim shkaqet e rekursit, ka vlerësuar se përfundimet e gjykatave të faktit janë rrjedhojë e një procesi të rregullt ligjor.

10.3 Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të arsytimit, rezulton se vendimi i Kolegjit Penal përmban në pjesën hyrëse akuzën, disponimet e gjykatave më të ulëta, si edhe shkaqet e rekursit. Ndërsa në pjesën arsyetuese është vlerësuar se rekursi nuk përmban shkaqe ligjore dhe Kolegji Penal ka bërë një proces vlerësimi nëpërmjet të cilit ka arritur në konkluzionin e shprehur në dispozitiv.

10.4 Për sa i takon pretendimit për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme dhe e pavarur kërkuesi nuk ka ngritur asnjë pretendim për qëndrim të njëanshëm të trupës gjyqësore.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

Për legjitimitimin e kërkuarit

11. Gjykata vëren se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të përmbajtjes së neneve 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës. Në lidhje me legjitimitimin *ratione temporis*, sipas nenit 71/a, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, afati për paraqitjen e ankimit kushtetues individual është 4 muaj nga konstatimi i cenimit. Edhe pse ndryshimet ligjore në ligjin organik të Gjykatës janë miratuar me ligjin nr. 99/2016, datë 6.10.2016, sipas nenit 86 të këtij ligji, zbatimi i afateve të reja ligjore ka filluar në datën 1 mars 2017. Bazuar në aktet bashkëlidhur kërkesës rezulton se kërkesa mban datën 29.5.2017, për rrjedhojë në rastin konkret afati i paraqitjes së saj do të llogaritet sipas rregullimeve të reja ligjore.

12. Gjykata, bazuar në aktet bashkëlidhur kërkesës, vëren se procesi gjyqësor i zhvilluar pas kthimit të çështjes për rigjykim nga Gjykata e Lartë, që i referohet edhe vendimeve të kundërshtuara në objektin e kësaj kërkesë, është bërë në mungesë të kërkuarit, i cili është përfaqësuar nga avokati J.K. Po ashtu, rezulton se në datën 4.4.2017, prokuroria ka mbajtur procesverbalin e ekstradimit për kërkuesin dhe zbatimin e urdhrit nr. 50, datë 17.3.2014 për ekzekutimin e vendimit penal nr. 1, datë 9.4.2013 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë. Rezulton, gjithashtu, se në datën 28.4.2017 kërkuesi ka kërkuar nga Gjykata e Lartë informacion në lidhje me përfundimin e procesit gjyqësor të zhvilluar pranë kësaj gjykate. Me shkresën e datës 3.5.2017, kancelari i Gjykatës së Lartë ka informuar kërkuesin në lidhje me vendimin e marrë në dhomën e këshillimit, duke i bashkëlidhur edhe një kopje të tij. Në datën 29.5.2017 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me kërkesën në shqyrtim.

13. Gjykata ka mbajtur qëndrimin se të informosh dikë për një proces të hapur kundër tij, është një akt gjyqësor i një rëndësie të veçantë, që duhet bërë në përputhje me kërkesat procedurale, të cilat garantojnë ushtrimin efektiv të të drejtave nga ana e të pandehurit. E drejta e një personi të akuzuar për të qenë i pranishëm në seancën dëgjimore të akuzave të ngritura kundër tij është thelbësore për një proces të drejtë. Kjo përfshin jo vetëm praninë fizike, por edhe aftësinë për të dëgjuar dhe ndjekur procedimet, për të kuptuar provat dhe argumentet, për të orientuar përfaqësuesit ligjorë dhe për të dhënë fakte. Shteti ka detyrimin për ta njoftuar të pandehurin në mënyrë efektive dhe të përshtatshme për seancën, si dhe të marrë masa për të siguruar praninë e tij. Po ashtu, një nga kriteret e gjykimit të drejtë është edhe e drejta e çdokujt, të akuzuar për një veprë penale, për t'u mbrojtur efektivisht nga një mbrojtës ligjor, e drejtë e cila nuk humbet edhe pse personi i akuzuar penalisht nuk ndodhet vetë personalisht në gjyq (*shih vendimin nr. 40 datë 6.7.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Pika 2 e nenit 33 të Kushtetutës përcakton se personat që i fshihen drejtësisë humbasin të drejtën për t'u dëgjuar nga gjykata. Në këtë kuptim, Kushtetuta ka bërë një zgjedhje, që ligjëron gjykimin e të pandehurit në mungesë kur plotësohen disa kushte: në radhë të parë është e domosdoshme që i pandehuri të ketë dijeni nëse ndaj tij ka filluar një proces penal dhe, në radhë të dytë, ai duhet të heqë

dorë vullnetarisht nga pjesëmarrja në të (*shih vendimin nr. 30, datë 17.6.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Gjykata ka theksuar se kontrolli i kushtetutshmërisë së një vendimi gjyqësor vlerësohet në një kontekst të caktuar faktesh që lidhen me të drejtën për proces të rregullt ligjor. Rastet që i paraqiten Gjykatës mbi bazën e ankimit të individëve, duhet të shqyrtohen domosdoshmërisht në bazë të provueshmërisë së fakteve të dhëna. Marrja e vendimit për çështje kushtetuese kondicionohet nga përcaktimi i fakteve kushtetuese, mbi bazën e të cilave vlerësohet respektimi i së drejtës për një proces të rregullt ligjor. Përdorimi i Gjykatës Kushtetuese ka autoritetin për të vendosur përfundimisht për çështje të kushtetutshmërisë së procesit gjyqësor, ajo nuk mund ta ushtrojë këtë kompetencë pa analizuar faktet e natyrës kushtetuese (*shih vendimin nr. 5, datë 2.3.2010 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata ka theksuar se për efekt të provueshmërisë së fakteve, të cilat janë përcaktues për marrjen e një vendimi të drejtë nga ana e saj, mund të bazohet në çdo lloj mjeti të lejuar nga ligji procedural (*shih vendimin nr. 8, datë 26.2.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Në kuptim të sa më sipër dhe referuar akteve të administruara në dosjen gjyqësore, Gjykata vëren se me deklaratën e datës 2.7.2013 kërkuesi ka revokuar përfaqësimin në gjykatë për avokatin J.K. Kjo deklaratë e lëshuar përpara noterit, i cili konfirmon faktin e paraqitjes personalisht të kërkuetit, është e mjaftueshme për të provuar faktin e pasjes dijeni për proceset gjyqësore të zhvilluara ndaj tij plus faktit që kërkuetit mbi kërkesën e tij për rishikim i është rihapur procesi penal. Për rrjedhojë, kërkesa nuk plotëson kushtet për t'u pranuar për shqyrtim për shkak të tejkalimit të afatave ligjore.

17. Në vështirim të sa më sipër, Gjykata vlerëson se kërkesa në shqyrtim është paraqitur pas kalimit të afatit 4-mujor të parashikuar nga nenet 71/a, paragrafi 1, shkronja "b" dhe 86/3 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar. Për këtë arsye, kërkuesi Ylli Çelhaka nuk legjitimohet *ratione temporis* për vënien në lëvizje të juridiksionit kushtetues.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës, si dhe të neneve 71, 71/a dhe 72 e vijuese, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Fatmir Hoxha, Vitore Tusha, Besnik Imeraj, Fatos Lulo,
Gani Dizdari